

Bruselj, 24. april 2025
(OR. en)

8225/25

COMPET 279
MI 236
IND 118
ENER 106
ENV 271
CONSOM 70

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	16. april 2025
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2025) 187 final
Zadeva:	SPOROČILO KOMISIJE Delovni načrt za okoljsko primerno zasnovano za trajnostne izdelke in označevanje z energijskimi nalepkami za obdobje 2025–2030

V prilogi vam pošiljamo dokument COM(2025) 187 final.

Priloga.: COM(2025) 187 final

Bruselj, 16.4.2025
COM(2025) 187 final

SPOROČILO KOMISIJE

**Delovni načrt za okoljsko primerno zasnovano trajnostne izdelke in označevanje z
energijskimi nalepkami za obdobje 2025–2030**

{SWD(2025) 112 final}

SPOROČILO KOMISIJE

Delovni načrt za okoljsko primerno zasnovo za trajnostne izdelke in označevanje z energijskimi nalepkami za obdobje 2025–2030

1. UVOD

1.1 Enotni trg za trajnostne izdelke

Uredba o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke ⁽¹⁾ je pravni okvir za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo. Skupaj z **uredbo o okviru za označevanje z energijskimi nalepkami** potrošnikom omogoča lažjo izbiro in spodbuja uporabo bolj trajnostnih in energijsko učinkovitih izdelkov. V tem sporočilu so opredeljeni izdelki, ki jih je treba prednostno razvrstiti za delo, ki ga je treba opraviti do leta 2030 v skladu z uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke in uredbo o okviru za označevanje z energijskimi nalepkami.

Določitev harmoniziranih zahtev za okoljsko primerno zasnovo, ki se uporabljajo na celotnem enotnem trgu, prispeva k spodbujanju uporabe trajnostnih izdelkov, proizvodnje in potrošnje. Deležniki podpirajo to pobudo, ker znižuje stroške usklajevanja, poenostavlja sistem ter proizvajalcem in potrošnikom omogoča, da izkoristijo ekonomijo obsega, ki jo zagotavlja trg s 450 milijoni potrošnikov. To spodbuja naložbe in inovacije ter ustvarja večje povpraševanje po trajnostnih izdelkih, kar spodbuja konkurenčnost proizvajalcev EU in trajnostne odločitve v celotni vrednostni verigi. Določitev ambicioznih pragov za dajanje izdelkov na trg EU, ki se uporabljajo za podjetja v EU in zunaj nje, je dragocena priložnost za povečanje trajnostnosti globalnih vrednostnih verig. Poleg tega lahko spodbude pomagajo promovirati trajnostne izdelke in zagotoviti njihovo cenovno dostopnost za vse potrošnike.

Zahteve za okoljsko primerno zasnovo učinkovito zmanjšujejo vplive izdelkov in porabe energije na okolje, energijo in podnebje ter izboljšujejo krožnost. Zahteve z zagotavljanjem več informacij o trajnostnosti izdelkov potrošnikom pomagajo sprejemati bolj ozaveščene odločitve o nakupu in ustvarjajo gospodarske koristi za proizvajalce bolj trajnostnih izdelkov. Razvoj zahtev za okoljsko primerno zasnovo v zvezi s popravljivostjo potrošniških izdelkov je pomemben tudi za razširitev pravice potrošnika do popravila, določene z Direktivo EU/2024/1799 o spodbujanju popravila blaga ⁽²⁾. Zato zahteve za okoljsko primerno zasnovo prispevajo h glavnim ciljem politike EU, povezanim z okoljem, energijo, podnebjem, varstvom potrošnikov, konkurenčnostjo, odpornostjo in enotnim trgom.

Ta delovni načrt bo prispeval tudi k ciljem nedavno sprejetega kompasa za konkurenčnost ⁽³⁾, saj bo pomagal zapolniti inovacijske vrzeli ter spodbudil konkurenčnost, razogljičenje in gospodarsko

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2024/1781 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o vzpostavitvi okvira za določitev zahtev za okoljsko primerno zasnovo za trajnostne izdelke.

⁽²⁾ Direktiva (EU) 2024/1799 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o skupnih pravilih za spodbujanje popravila blaga in o spremembi Uredbe (EU) 2017/2394 ter direktiv (EU) 2019/771 in (EU) 2020/1828 (Besedilo velja za EGP), UL L, 2024/1799, 10.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1799/oj>.

⁽³⁾ COM(2025) 30 final.

varnost EU. Poleg tega lahko pomaga pri razvoju vodilnih trgov za trajnostne in krožne izdelke v skladu z nedavnim dogovorom o čisti industriji ⁽⁴⁾ ter akcijskim načrtom za jeklo in kovine ⁽⁵⁾. Komisija namerava za dopolnitev te pobude izdati povezani akt o krožnem gospodarstvu in akt o pospeševanju razogljichenja industrije.

Uredba o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke je ključni prispevek k cilju dogovora o čisti industriji, da bi EU do leta 2030 postala vodilna v svetu na področju krožnega gospodarstva. Sprejetje zahtev za izdelke na podlagi uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke – dopolnjeno s prihodnjim aktom o krožnem gospodarstvu – bo ključnega pomena za to, da naša gospodarstva postanejo bolj krožna, in sicer z razvojem vodilnih trgov za trajnostne in krožne izdelke, zagotavljanjem učinkovite in čim daljše ponovne uporabe izdelkov, ki vsebujejo dragocene in redke materiale, preden postanejo odpadki, ter z vključitvijo meril, ki spodbujajo popravljivost, možnost recikliranja in vsebnost recikliranih materialov. Skratka, uredba o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke bo znatno pospešila doseganje našega cilja čistega, razogljichenega in z viri gospodarnega gospodarstva EU.

1.2 Prispevanje k ciljema poenostavitve in zmanjšanja bremena

Ta delovni načrt je prvi, v katerem se za določene izdelke uporablja širše področje uporabe uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke. Njegov cilj je doseči ravnovesje med morebitnimi pozitivnimi vplivi uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke na okolje, njeno zmožnostjo doseganja rezultatov in potrebo po poenostavitvi predpisov. V več določbah uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke je izrecno navedeno, da se mora Komisija pri določanju pravil o okoljsko primerni zasnovi (vključno s poročanjem) izogibati nalaganju nesorazmernega upravnega bremena podjetjem, zlasti MSP ⁽⁶⁾.

Cilj poenostavitve je temelj uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke. Z določitvijo harmoniziranih zahtev glede trajnostnosti izdelkov na ravni EU, ki se bodo uporabljale v vseh državah članicah, se bodo preprečile ovire za trgovino in zagotovili enaki konkurenčni pogoji za podjetja, ki poslujejo na enotnem trgu EU ali izvažajo nanj, s čimer se bo zmanjšalo njihovo upravno breme.

V delovnem načrtu je opredeljen prvi sklop ključnih prednostnih nalog za pridobitev izkušenj in zmogljivosti, potrebnih za uresničitev celotnega regulativnega potenciala uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke, v partnerstvu z organi držav članic. Hkrati načrt utira pot, da se v prihodnosti zajame več skupin izdelkov, in sicer z izvajanjem predhodnih študij obsega ter podrobnih ocen morebitnih učinkov in izboljšav. Ta pristop pomaga ohranjati zaveze za izdajo novih regulativnih ukrepov, zmanjšuje tveganje zamud in prispeva k stabilnemu poslovnemu okolju.

Pridobivanje izkušenj vključuje metodološke vidike, zlasti v zvezi z obračunavanjem ogljika, kjer bo izvajanje delovnega načrta prispevalo k cilju sporočila o dogovoru o čisti industriji, da se

⁽⁴⁾ COM(2025) 85 final.

⁽⁵⁾ COM(2025) 125 final.

⁽⁶⁾ Zlasti v členih 5, 7, 13, 16, 36, 39, 47 in 60 uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke.

poenostavijo in harmonizirajo metodologije obračunavanja ogljika, ob dopolnjevanju s prostovoljno oznako, napovedano tudi v dogovoru o čisti industriji.

1.3 Nadgradnja zgodbe o uspehu okoljsko primerne zasnove in označevanja z energijskimi nalepkami

Uredba o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke temelji na pristopu, **ki se že dve oziroma tri desetletja** uspešno uveljavlja v okviru **veljavnega okvira EU za okoljsko primerno zasnovo in označevanje z energijskimi nalepkami**.

Ocenjuje se ⁽⁷⁾, da se je s sedanjimi zahtevami za okoljsko primerno zasnovo in označevanje z energijskimi nalepkami doseglo **12-odstotno zmanjšanje porabe končne energije v letu 2023**. To je več od skupne porabe končne energije Belgije in Češke skupaj, pri čemer se je v navedenem letu preprečil nastanek **145 milijonov ton** emisij CO₂. Ocenjuje se tudi, da so se zaradi zahtev v letu 2020 povečali število **delovnih mest**, in sicer za **346 000**, in prihranki pri stroških, ki so znašali med 182 EUR in 266 EUR na gospodinjstvo ter naj bi se po ocenah do leta 2030 povečali na med **473 EUR in 736 EUR** na gospodinjstvo. To se je obrestovalo tudi podjetjem: **93 % potrošnikov prepozna energijsko nalepko** pri nakupu označenih izdelkov, dobavitelji in trgovci na drobno pa opažajo večje povpraševanje po učinkovitejših izdelkih (kar pomaga potrošnikom upoštevati več kot le stroške nakupa). Ta okvir spodbuja tudi energetske učinkovitejše vzorce proizvodnje po vsem svetu in številne tretje države spodbuja k sprejetju podobne zakonodaje.

Cilj uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke je ta uspeh ponoviti v širšem obsegu, hkrati pa ohraniti tesne sinergije, dosežene z okvirom za označevanje z energijskimi nalepkami. Uredba o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke bo omogočila določitev zahtev za okoljsko primerno zasnovo za veliko širši nabor izdelkov ⁽⁸⁾. Zahteve lahko zajemajo dva vidika: *učinkovitost izdelka* (npr. trajnost, razpoložljivost nadomestnih delov, minimalna vsebnost recikliranih materialov) in/ali *informacije o izdelku* (npr. ključne značilnosti izdelka, njegov ogljični/okoljski odtis). Informacije o izdelkih bodo na voljo predvsem prek digitalnega potnega lista izdelka, za izdelke z energijskimi nalepkami pa prek evropskega registra izdelkov za označevanje energetske učinkovitosti (EPREL). Zahteve za okoljsko primerno zasnovo bodo določene z delegiranimi akti za vsak izdelek posebej ali horizontalno za skupine podobnih izdelkov hkrati. Komisija bo pri oblikovanju zahtev za okoljsko primerno zasnovo posebno pozornost namenila potrebam MSP, zlasti mikropodjetij in malih podjetij s srednje veliko tržno kapitalizacijo, ter zagotovila prilagojeno podporo v skladu s členom 22 uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke.

⁽⁷⁾ Obračunavanje učinka okoljsko primerne zasnove za leto 2024, <https://europa.eu/!THcmy4>.

⁽⁸⁾ Člen 1(2) uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke.

2. IZDELKI, KI JIH JE TREBA PREDNOSTNO OBRAVNAVATI V DELOVNEM NAČRTU ZA OBDOBJE 2025–2030

2.1 Zakonske zahteve

V uredbi o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke so določena merila za prednostno razvrščanje izdelkov in njihovo vključitev v delovne načrte, ki zajemajo najmanj tri leta. Vključitev v delovni načrt mora temeljiti na njihovem potencialu, da prispevajo k podnebnim in okoljskim ciljem EU ter ciljem EU glede energijske učinkovitosti. Pri njej je treba upoštevati tudi dejavnike, kot so morebitne vrzeli v pravu EU, razpon učinkovitosti izdelkov, obseg prodaje in trgovine, vplivi v vrednostni verigi in potreba po pregledu obstoječih zahtev.

Za ta prvi delovni načrt so bile prednostne naloge določene v sami uredbi (člen 18): železo in jeklo, aluminij, tekstilni izdelki, zlasti oblačila in obutev, pohištvo, vključno z vzmetnicami, pnevmatike, detergenti, barve, maziva, kemikalije, izdelki, povezani z energijo, ter izdelki IKT in druga elektronika. Vendar je v uredbi Komisiji dodeljena diskrecijska pravica, da nekatere od teh izdelkov izpusti ali doda nove izdelke, če to utemelji.

Delovni načrt na podlagi uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke vključuje tudi seznam izdelkov, ki jim je treba dati prednost pri označevanju z energijskimi nalepkami, v skladu z **uredbo o okviru za označevanje z energijskimi nalepkami** ⁽⁹⁾. V skladu s to uredbo je treba starejše nalepke prevrednotiti in posodobiti, da bodo odražale tržni in tehnološki razvoj.

Da bi se upoštevalo trajanje mandata Komisije in Parlamenta ter zagotovila predvidljivost za podjetja, **Komisija predlaga petletni delovni načrt na podlagi uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke in uredbe o označevanju z energijskimi nalepkami (za obdobje 2025–2030) z vmesnim pregledom po treh letih (leta 2028).**

2.2 Na dokazih temelječ, vključujoč in pregleden postopek za predvidljive rezultate

Izbira prednostnih izdelkov je podprta s temeljito tehnično analizo ⁽¹⁰⁾, vključno z obsežnim postopkom posvetovanja z deležniki, med katerimi so tudi države članice.

Ta postopek je vključeval široko javno posvetovanje ⁽¹¹⁾ v letu 2023 ter predstavitev in razpravo o osnutku delovnega načrta na prvi seji **forumu za okoljsko primerno zasnovo 19. februarja 2025. Na njem je sodelovalo več kot 200 udeležencev** (na kraju samem in prek spleta), ki predstavljajo različne sektorje industrije, akademike, nevladne organizacije in

⁽⁹⁾ Uredba (EU) 2017/1369 o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami in razveljavitvi Direktive 2010/30/EU.

⁽¹⁰⁾ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC138903>.

⁽¹¹⁾ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13682-New-product-priorities-for-Ecodesign-for-Sustainable-Products/public-consultation_sl.

mednarodne partnerje ter države članice in države EGP ⁽¹²⁾. Povratne informacije o posvetovanju so bile temeljito preučene pri dokončnem oblikovanju tega delovnega načrta.

Po pripravljalnem postopku, opisanem v prejšnjem oddelku, bo prvi delovni načrt vključeval **štiri končne izdelke, dva vmesna izdelka in dva pravna akta, ki bosta določala horizontalne zahteve**, poleg seznama obsežnega dela, pripravljene in prenesene iz zadnjega delovnega načrta za okoljsko primerno zasnovo in označevanje z energijskimi nalepkami ⁽¹³⁾.

2.2.1 Novi izdelki, ki jih je treba vključiti v delovni načrt

Izdelek/ukrep	Razvrstitve Skupnega raziskovalnega središča	Mnenje deležnikov	Velikost trga (EU)	Potencial za izboljšanje	Okvirni časovni načrt za sprejetje
Končni izdelki					
Tekstilni izdelki/oblačila	1.	Visoka podpora	78 milijard EUR (od 142 milijard EUR vseh tekstilnih izdelkov in obutve po velikosti trga, 2019)	Velik potencial za podaljšanje življenjske dobe izdelkov in učinkovitost materialov ter za zmanjšanje vplivov na vodo, nastajanje odpadkov, podnebne spremembe in porabo energije. Zahteve glede informacij na podlagi uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke bodo delovale v sinergiji z uredbo o označevanju tekstilnih izdelkov, ki se trenutno pregleduje.	2027
Pohištvo	2.	Podpora	140 milijard EUR (2021)	Velik potencial za izboljšanje vidikov rabe virov, pri čemer so vplivi proizvodnje in dobave materialov pogosto glavni dejavnik v različnih kategorijah vplivov na okolje (npr. podnebne spremembe, zakisljevanje, eutrofikacija) in pri nastajanju odpadkov. Pozitiven vpliv na druge kategorije, kot so zrak, tla in biotska raznovrstnost.	2028

⁽¹²⁾ Poleg tega se je 21. februarja 2025 sestala **skupina strokovnjakov držav članic za okoljsko primerno zasnovo za trajnostne izdelke in označevanje z energijskimi nalepkami**, da bi pridobila specifična stališča držav članic in držav EGP. Glej povezane dokumente tukaj: <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/meetings/consult?lang=sl&meetingId=59861&fromExpertGroups=3969>.

⁽¹³⁾ https://energy.ec.europa.eu/publications/ecodesign-and-energy-labelling-working-plan-2022-2024_en.

Pnevmatike	3.	Visoka podpora	45 milijard EUR (2021)	Čeprav so že urejene z drugimi zakonodajnimi akti EU (vključno z Uredbo (EU) 2020/740 o označevanju pnevmatik), obstaja potencial za izboljšanje, kar zadeva možnost recikliranja in vsebnost recikliranih materialov, ter za zmanjšanje tveganj, povezanih z ravnanjem z izrabljenimi pnevmatikami.	2027
Žimnice	4.	Visoka podpora	10 milijard EUR (2022)	Velik potencial za zmanjšanje nastajanja odpadkov, podaljšanje življenjske dobe in izboljšanje učinkovitosti materialov.	2029
Vmesni izdelki					
Železo in jeklo	1.	Visoka podpora	152 milijard EUR (2023)	Velik potencial za zmanjšanje vplivov na podnebne spremembe, porabo energije, vodo in zrak ter za povečanje odpornosti, strateške avtonomije in tehnoloških inovacij EU. Ukrepi na podlagi uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke bodo dopolnjevali oznako za zeleno jeklo, napovedano v dogovoru o čisti industriji, ter obstoječe okoljske in podnebne ukrepe za izdelke iz jekla in proizvodnjo jekla, kot sta sistem za trgovanje z emisijami in mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah.	2026
Aluminij	4.	Podpora	40 milijard EUR (2019)	Potencial za zmanjšanje vplivov na podnebne spremembe, porabo energije, zrak, vodo, biotsko raznovrstnost, onesnaževanje tal in surovine. Če se med proizvodnjo vključijo sekundarni materiali, se lahko emisije toplogrednih plinov zmanjšajo do 11-krat. Aluminij je ena od kovin z največjim potencialom, kar zadeva možnost recikliranja in povečanje odpornosti oskrbe EU. Pričakuje se, da bodo ukrepi na podlagi uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke dopolnjevali obstoječe okoljske in podnebne ukrepe za izdelke iz aluminija in proizvodnjo aluminija, kot sta sistem za	2027

				trgovanje z emisijami in mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah.	
Horizontalne zahteve					
Popravljivost (vključno z ocenjevanjem)	Ni relevantno	Visoka podpora	Ni relevantno	Velik potencial za izboljšanje; glede na področje uporabe ukrepa in pokritost rabe virov bi se lahko vključile tudi večja krožnost za (kritične) surovine, podnebne spremembe in ciljno usmerjene zahteve glede trajnosti (zanesljivosti). Področje uporabe, ki ga je treba izpopolniti med pripravljajno študijo, bi lahko vključevalo izdelke, kot so potrošniška elektronika in mali gospodinjski aparati.	2027
Vsebnost recikliranih materialov in možnost recikliranja električne in elektronske opreme	Ni relevantno	Podpora	Ni relevantno	Velike možnosti za izboljšanje, odvisno od natančnega obsega ukrepa in pokritosti rabe virov, večja krožnost za (kritične) surovine, preprečevanje podnebnih sprememb in nastajanja odpadkov.	2029

Informacijske in komunikacijske tehnologije (izdelki IKT) niso navedene zgoraj, vendar so vključene v prvi delovni načrt, saj bodo zajete v delu za pripravo obeh horizontalnih zahtev. Nekateri specifični izdelki IKT bodo zajeti v delu v zvezi z izdelki, povezanimi z energijo, ki so obravnavani v naslednjem oddelku.

Pri določanju zahtev za okoljsko primerno zasnovano je treba upoštevati poseben položaj **vmesnih izdelkov**. Zakonska ureditev teh izdelkov bi lahko vplivala ne le na proizvodnjo vmesnih izdelkov, ampak tudi na vse končne izdelke, izdelane iz teh vmesnih izdelkov. Zato je treba skrbno oceniti morebitne vplive na ustrezne trge, vključno z vplivi na trge končnih izdelkov, da bi se preprečile negativne posledice nižje v prodajni verigi, zlasti za proizvajalce končnih izdelkov, ki kot sestavne dele vsebujejo regulirane vmesne izdelke ⁽¹⁴⁾ ⁽¹⁵⁾. Možnosti, ki se ocenjujejo za zmanjšanje tega tveganja, bodo vključevale le določitev **zahtev glede informacij**. Skrbno bo preučena tudi možnost, da se na področje uporabe ustreznih delegiranih aktov vključijo izbrani končni izdelki, ki vsebujejo velike količine vmesnih izdelkov. V analizi bodo preučeni tudi zanesljivost in stroški povezanih mehanizmov preverjanja.

⁽¹⁴⁾ To vključuje morebitne učinke „uhajanja“, kar bi povzročilo povečanje uvoza končnih izdelkov, ki vsebujejo zadevne vmesne izdelke, v izogib njihovi uporabi, ki je zakonsko urejena le na vmesni ravni, trenutno pa poteka študija za oceno podobnega tveganja v zvezi z mehanizmom za ogljično prilagoditev na mejah.

⁽¹⁵⁾ Nekateri sektorji, kot so obramba in varnost, vesoljski sektor in medicinski pripomočki, na primer, zahtevajo skrbno oceno, da se zagotovi, da učinkovitost končnih izdelkov ni ogrožena zaradi njihove specifične uporabe (v skladu z uvodno izjavo 19 uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke).

Pri opredelitvi **horizontalnih zahtev**, ki veljajo za široko paleto izdelkov s podobnimi značilnostmi glede posebnih vidikov, kjer je to tehnično mogoče, se bo skrbno preučil vsak vidik, specifičen za izdelek, na katerega bi lahko vplivala horizontalna pravila, da bi se opredelili in obravnavali morebitni kompromisi med vidiki izdelka. Ta novi pristop k določanju pravil o okoljsko primerni zasnovi se bo uvajal postopoma, in sicer na podlagi izkušenj s prvimi primeri.

2.2.2 *Izdelki, povezani z energijo*

V prihodnosti bodo izdelki, povezani z energijo, vključno s tistimi, ki jih že ureja direktiva o okoljsko primerni zasnovi, urejeni z uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke. Delovni načrt za okoljsko primerno zasnovi in označevanje z energijskimi nalepkami za obdobje 2022–2024 zajema 35 izdelkov, znaten napredek pri izvajanju tega načrta pa je opisan v priloženem delovnem dokumentu služb Komisije ⁽¹⁶⁾. Za 19 od teh izdelkov je v uredbi o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke določeno prehodno obdobje do 31. decembra 2026 ⁽¹⁷⁾, v katerem bodo ukrepi še naprej zajeti v direktivi o okoljsko primerni zasnovi.

Za preostalih 16 izdelkov Komisija meni, da je analiza potenciala za izboljšanje še vedno veljavna. Za večino teh izdelkov je Komisija že začela potrebne priprave. Zato se teh 16 izdelkov zaradi učinkovitosti prenese v delovni načrt za obdobje 2025–2030.

Naslednjih 16 izdelkov se prenese naprej in vključi v prvi delovni načrt na podlagi uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke.

Izdelki, povezani z energijo	Nov izdelek	Zahteve za okoljsko primerno zasnovi	Energijska nalepka	Okvirna časovnica
------------------------------	-------------	--------------------------------------	--------------------	-------------------

⁽¹⁶⁾ [SWD(2025) 112].

⁽¹⁷⁾ Ti izdelki so navedeni v členu 79: fotovoltaični paneli, grelniki prostorov in kombinirani grelniki, grelniki vode, lokalni grelniki prostorov na trdno gorivo, klimatske naprave, vključno s toplotnimi črpalkami zrak-zrak in komfortnimi ventilatorji, kotli na trdno gorivo, prezračevalne enote izdelkov za toplozračno ogrevanje in izdelkov za hlajenje, sesalniki, kuhalni aparati, vodne črpalke, industrijski ventilatorji, obtočne črpalke, zunanji napajalniki, računalniki, strežniki in izdelki za shranjevanje podatkov, močnostni transformatorji ter profesionalna oprema za hlajenje in oprema za preslikovanje.

Nizkotemperaturni toplotni oddajniki	Da	Ne	Da	Sprejetje: 2026
Prikazovalniki	Ne	Da	Da	Sprejetje: 2027
Polnilne postaje za električna vozila	Da	Se določi	Se določi	Sprejetje: 2028
Gospodinjski pomivalni stroji	Ne	Da	Da	Sprejetje: 2026
Gospodinjski pralni stroji in pralno-sušilni stroji	Ne	Da	Da	Sprejetje: 2026
Profesionalni pralni stroji	Da	Da	Se določi	Sprejetje: 2026
Profesionalni pomivalni stroji	Da	Da	Se določi	Sprejetje: 2026
Elektromotorji in pogoni s spremenljivo hitrostjo	Ne	Da	Ne	Sprejetje: 2028
Hladilni aparati (vključno z gospodinjskimi hladilniki in zamrzovalniki)	Ne	Da	Da	Sprejetje: 2028
Hladilni aparati s prodajno funkcijo	Ne	Da	Da	Sprejetje: 2028
Svetlobni viri in (samo za okoljsko primerno zasnov) ločene krmilne naprave	Ne	Da	Da	Sprejetje: 2029
Oprema za varjenje	Ne	Da	Ne	Sprejetje: konec leta 2030
Mobilni telefoni in tablični računalniki	Ne	Da	Da	Sprejetje: konec leta 2030
Lokalni grelniki prostorov	Ne	Da	Da	Energijska nalepka: sprejetje leta 2026 Zahteve za okoljsko primerno zasnov: Sprejetje: sredina leta 2030.
Sušilni stroji	Ne	Da	Da	Sprejetje: konec leta 2030
Poraba v stanju pripravljenosti in izključenosti	Ne	Da	Ne	Sprejetje: konec leta 2030

2.2.3 Izdelki, ki niso vključeni v prvi delovni načrt

Na podlagi zgoraj navedene metodologije ocenjevanja, razpoložljivih virov in spodnjih utemeljitev naslednji izdelki iz člena 18 uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke niso vključeni v prvi delovni načrt na podlagi uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke. Vendar se predlaga, da se z izvajanjem študij začne delo v zvezi z nekaterimi izdelki s tega seznama, nato pa se po treh letih z vmesnim pregledom ponovno oceni stanje.

Za **detergente, barve in maziva** študija Skupnega raziskovalnega središča o novih prednostnih nalogah v zvezi z izdelki kaže, da imajo te skupine izdelkov manjši vpliv in da je njihov potencial za izboljšanje manjši kot pri končnih izdelkih, izbranih v tem delovnem načrtu. Odprto javno posvetovanje je pokazalo tudi razmeroma nižjo raven podpore za te izdelke kot za končne izdelke, ki so prednostno obravnavani v tem delovnem načrtu.

Obutev zaradi posebne uporabe materialov, funkcionalnosti izdelkov in dobavnih verig spada v kategorijo izdelkov, ki je ločena od tekstilnih izdelkov. Poleg tega ima manjši vpliv kot izdelki s seznama prednostnih končnih izdelkov. Vendar bo glede na pomen teh vplivov in morebitno

uporabo zahtev za okoljsko primerno zasnovo za ekološko modulacijo pristojbin za razširjeno odgovornost proizvajalca za obutev v skladu z okvirno direktivo o odpadkih med izvajanjem tega delovnega načrta naročena študija. S študijo bo ocenjen potencial za izboljšanje okoljske trajnostnosti obutve v skladu z uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke, zaključena pa bo do konca leta 2027.

Skupina izdelkov „**kemikalije**“ je bila v študiji Skupnega raziskovalnega središča visoko uvrščena v smislu velikega vpliva in velikega potenciala za izboljšanje. V odprtem javnem posvetovanju je bila izražena tudi podpora vključitvi kemikalij na seznam, vendar gre za zelo kompleksno skupino izdelkov, ki jo je Skupno raziskovalno središče v študiji ocenilo kot vmesni izdelek, pri čemer se je osredotočilo na organske in anorganske kemikalije v velikih količinah. Vendar se na splošno razume, da je področje uporabe skupine izdelkov „kemikalije“ veliko širše in da se prekriva z drugimi segmenti, kot so petrokemične snovi, polimeri, posebne kemikalije in plastika. Glede na kompleksnost te skupine izdelkov se bo do konca leta 2025 začela izvajati študija, v kateri bodo natančneje opredeljene morebitne kemikalije s področja uporabe in morebitna prednostna področja za izboljšanje vidikov izdelkov za prihodnje delegirane akte na podlagi uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke v zvezi s kemikalijami (vključno s polimeri in plastiko), ki jih je treba upoštevati pri pregledu tega ali naslednjega delovnega načrta.

Komisija lahko v skladu s členom 5(6) uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke kadar koli določi zahteve za okoljsko primerno zasnovo za skupine izdelkov, ki niso vključene v delovni načrt. Na primer, pozorno bo spremljala razvoj dogodkov v zvezi z **električno stikalno opremo** v skladu z Uredbo (EU) 2024/573 o fluoriranih toplogrednih plinih ⁽¹⁸⁾, preden bo razmislila o določitvi zahtev za okoljsko primerno zasnovo.

3. KLJUČNI OMOGOČITVENI POGOJI

3.1 Mednarodna razsežnost – vključena v vse faze postopka

Prihodnja pravila na podlagi uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke bi lahko imela znatne posledice na mednarodni ravni, saj bo moralo vse blago, dano na trg EU, vključno z uvozom, izpolnjevati nove standarde (tako kot v skladu z direktivo o okoljsko primerni zasnovi). Zato mora postopek oblikovanja zahtev za okoljsko primerno zasnovo temeljiti na podrobni oceni in razumevanju posledic za tretje države.

Komisija bo zagotovila sorazmerno, sistematično in visokokakovostno oceno mednarodnih razsežnosti v pripravljanih študijah in ocenah učinka, da bo vpliv na gospodarske subjekte iz tretjih držav temeljito razumljen dovolj zgodaj, da bo sorazmeren in v skladu s smernicami

(18) UL L, 2024/573, 29.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/573/oj>.

Komisije za boljše pravno urejanje ⁽¹⁹⁾. Pravočasna komunikacija in ozaveščanje v zvezi s tem bosta bistvena za pojasnjevanje in sodelovanje s partnerskimi državami EU, zlasti prek delegacij EU. Na podlagi tega bodo predvideni in pripravljene ukrepi za podporo partnericam EU pri izpolnjevanju okrepljenih zahtev za okoljsko primerno zasnovano.

3.2 Informacije o vseh delih vrednostne verige: digitalni potni list izdelka

Ključni steber uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke je **digitalni potni list izdelka**. Vsak izdelek, za katerega bodo sprejeti ukrepi za okoljsko primerno zasnovano, bo imel digitalni potni list izdelka, razen če obstaja alternativni digitalni sistem, ki zagotavlja enakovredne informacije, na primer podatkovna zbirka za izdelke, povezane z energijo, ki imajo energijsko nalepko EPREL ⁽²⁰⁾. To bo podjetjem, potrošnikom in javnim organom omogočilo dostop do podatkov na podlagi potrebe po seznanitvi, ki bo temeljil na odprtih, nelastniških mednarodnih standardih. Komisija je začela postopek standardizacije za določitev pravil o nosilcih podatkov, infrastrukturi in interoperabilnosti podatkov, ki so potrebna za razvoj sistema potnih listov izdelkov. Informacije, ki jih je treba zbrati in dati na voljo v digitalnem potnem listu izdelka, bodo določene v delegiranih aktih za posamezne izdelke v skladu z uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke in po možnosti v skladu z drugo zakonodajo, kadar je to ustrezno. Digitalni potni list izdelka bo zagotovil sledljivost v celotni vrednostni verigi po tem, ko bo izdelek dan na trg. To bi lahko spodbudilo prostovoljno uvajanje rešitev za sledljivost, kar bo spodbudilo razvoj trga in trajnostno trgovino zunaj meja EU. Vključene bodo informacije o materialni sestavi in vseh snoveh v izdelku, ki vzbujajo zaskrbljenost, skupaj z informacijami o varni uporabi, recikliranju in odstranjevanju. To bo **olajšalo upravljanje celotnega življenjskega cikla izdelka**.

3.3 Ozaveščanje potrošnikov: jasne in informativne oznake

V uredbi o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke je velik poudarek na informacijah o izdelkih. Zahteve glede informacij so potrebne za pomoč potrošnikom pri sprejemanju informiranih odločitev in spodbujanje sprememb vedenja, ki lahko močno prispevajo h koristim z vidika okoljske trajnostnosti, ki jih prinaša uredba o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke in presegajo raven, ki jo je mogoče doseči zgolj z zakonsko ureditvijo minimalne učinkovitosti. To je jasno razvidno iz sedanje **energijske nalepke**, za katero so potrošniki ocenili, da zagotavlja jasne in zanesljive informacije, ki so v pomoč pri odločitvah o nakupu. Je splošno priznana in se vse pogosteje uporablja prek kod QR na nalepki s povezavo na podatkovno zbirko EPREL s skoraj dvema milijonoma modelov, ki jih je registriralo več kot 3 000 preverjenih dobaviteljev.

⁽¹⁹⁾ https://commission.europa.eu/law/law-making-process/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox_en.

⁽²⁰⁾ Evropski register izdelkov za označevanje energijske učinkovitosti.

Energijske nalepke se bodo še naprej uporabljale kot privzeta možnost za ustrezne izdelke, povezane z energijo, razen če se po skrbni oceni ugotovi, da ne morejo zagotoviti najpomembnejših informacij za potrošnike.

Za druge izdelke, ki spadajo na področje uporabe, bodo informacije načeloma zagotovljene v digitalnem potnem listu izdelka. Nekateri izdelki imajo lahko tudi **oznako iz uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke** in/ali druge oznake, ki jih ureja posebna zakonodaja EU, kot je uredba o označevanju tekstilnih izdelkov, ki se trenutno pregleduje. Te oznake bodo zagotovile jasne in verodostojne informacije o ustreznih značilnostih ali učinkovitosti izdelka, kot je ogljični odtis, poraba vode, trajnost, popravljivost ali možnost recikliranja. Poleg tega bo Komisija v skladu z direktivo o krepitvi vloge potrošnikov za zeleni prehod ⁽²¹⁾ vzpostavila harmonizirano oznako za tržne garancije trajnosti. To bo nova oznaka za izdelke za proizvajalce, ki želijo spodbujati trajnost svojih izdelkov, in za potrošnike, ki želijo izbrati izdelke z daljšo življenjsko dobo.

3.4 Razvoj vodilnih trgov: zelena javna naročila

Uredba o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke določa možnost določitve obveznih minimalnih zahtev za javno naročanje v *ad hoc* izvedbenih aktih, kadar so izdelki, ki jih urejajo delegirani akti o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke, pomembni za javne kupce in je zanje ekonomsko izvedljivo, da kupijo najboljše okoljsko trajnostne izdelke. Ti ukrepi so namenjeni spodbujanju oblikovanja vodilnih trgov in naložb ter izboljšanju konkurenčnosti industrije EU v skladu s cilji dogovora o čisti industriji. Komisija bo ocenila obseg za določitev teh minimalnih zahtev za javna naročila za izdelke, ki so prednostno obravnavani v delovnem načrtu, skupaj z oceno posebnih zahtev za okoljsko primerno zasnovi za iste izdelke.

Čeprav gre za dva ločena pravna akta, sta delegirani akt, ki določa zahteve za okoljsko primerno zasnovi, in izvedbeni akt, ki določa zahteve za javna naročila, tesno povezana, saj morajo biti vidiki izdelka, zajeti v obeh aktih, enaki. Zato bo Komisija ukrepe preučila in ocenila skupaj ter vzporedno vodila oba postopka sprejemanja. Za izdelke z oznako energijske učinkovitosti uredba o okviru za označevanje z energijskimi nalepkami in direktiva o energijski učinkovitosti skupaj že določata zahteve, ki povezujejo javna naročila z razredom energijske učinkovitosti ⁽²²⁾.

4. POGOJI ZA USPEŠNO IZVAJANJE

4.1 Sodelovanje z državami članicami pri izvajanju nadzora trga

Učinkovit nadzor trga je ključnega pomena za zagotavljanje izvajanja zahtev za okoljsko primerno zasnovi in energijske nalepke, uresničitev pričakovanih koristi, zagotovitev enakih konkurenčnih

⁽²¹⁾ Direktiva (EU) 2024/825 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. februarja 2024 o spremembi direktiv 2005/29/ES in 2011/83/EU v zvezi s krepitvijo vloge potrošnikov za zeleni prehod z boljšim varstvom pred nepoštenimi praksami in boljšim obveščanjem (Besedilo velja za EGP).

⁽²²⁾ Glej oddelek 6 v Priporočilu Komisije (EU) 2024/1716 z dne 19. junija 2024 o določitvi smernic za razlago členov 5, 6 in 7 Direktive (EU) 2023/1791 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s porabo energije v javnem sektorju, prenovo javnih stavb in javnim naročanjem.

pogojev za podjetja, zagotavljanje zanesljivih informacij o izdelkih potrošnikom in krepitev zaupanja v okvir.

Nadzor trga je v nacionalni pristojnosti, Komisija pa ima podporno in usklajevalno vlogo ⁽²³⁾. Razpoložljivi dokazi ⁽²⁴⁾ kažejo, da je stopnja neskladnosti precej visoka, kar po ocenah pomeni 10 % izgubljenih koristi. Neskladnost, povezana s spletno prodajo, je še posebej razširjena in jo je težko obravnavati, zlasti pri prodaji na spletnih platformah zunaj EU. S sprejemanjem novih izdelkov in novih vrst zahtev se bodo pojavili novi izzivi. To kaže, da bi bilo kakršno koli povečanje sredstev držav članic, porabljenih za nadzor trga, stroškovno zelo učinkovito.

Pomen okrepljenega izvrševanja za ohranjanje celovitosti trga je poudarjen v poročilu Enrica Lette ⁽²⁵⁾. Tudi poročilo Maria Draghija ⁽²⁶⁾ vsebuje priporočilo, naj EU bolj podpira države članice pri izvajanju učinkovitega nadzora trga in izvajanju pravil EU, ter se izrecno sklicuje na okoljsko primerno zasnovo in označevanje z energijskimi nalepkami.

Za odziv na te potrebe in kot je bilo napovedano v akcijskem načrtu za cenovno dostopno energijo ⁽²⁷⁾, namerava Komisija sodelovati z nacionalnimi organi, da bi pospešila ukrepanje na tem področju. Redno bo na primer sklicevala forum za okoljsko primerno zasnovo, da bi preučila „učinkovitost vzpostavljenih mehanizmov za nadzor trga“ in razpravljala o morebitnih potrebah po prilagoditvi ali okrepitvi. Še naprej bo podpirala nacionalne organe za nadzor trga prek skupine za upravno sodelovanje na področju okoljsko primerne zasnove in delovnega programa evropske mreže za skladnost izdelkov, vključno s sodelovanjem s carinskimi organi. Da bi olajšala njihovo delo, podpira orodja informacijske tehnologije, kot sta informacijski in komunikacijski sistem za nadzor trga in EPREL.

Poleg teh upravnih podpornih ukrepov Komisija financira usklajeni ukrep EEPLIANT4 v višini 8 milijonov EUR za organe držav članic, ki zajema šest skupin izdelkov v obdobju 2024–2028. Prav tako bo še naprej podpirala prizadevanja za skladnost, ki jih vodi industrija. To vključuje portal za energijsko učinkovite izdelke ⁽²⁸⁾, namenski poštni predal, pogosto zastavljena vprašanja, smernice in 2,4 milijona EUR vreden projekt „[ComplianceServices](#)“. Carinski organi imajo ključno vlogo pri podpiranju izvajanja politike za uvoz glede na razpoložljivost informacij iz digitalnega potnega lista izdelka v okviru carinskih postopkov. Poleg tega je v okviru e-trgovanja potreben celosten pristop k sodelovanju med carinskimi organi in organi za nadzor trga, ki temelji na podatkih, s poudarkom na strateškem ukrepanju proti neskladnim dobavnim verigam.

4.2 Preprečevanje uničenja neprodanega blaga

⁽²³⁾ Uredba (EU) 2019/1020 o nadzoru trga in skladnosti proizvodov.

⁽²⁴⁾ Na primer: <https://www.eca.europa.eu/sl/publications?did=52828>.

⁽²⁵⁾ Enrico Letta, *Much more than a market (Veliko več kot trg)*, april 2024.

⁽²⁶⁾ Mario Draghi, *The future of European competitiveness (Prihodnost evropske konkurenčnosti)*, september 2024.

⁽²⁷⁾ https://energy.ec.europa.eu/publications/action-plan-affordable-energy-unlocking-true-value-our-energy-union-secure-affordable-efficient-and_en.

⁽²⁸⁾ https://energy-efficient-products.ec.europa.eu/index_en.

Uredba o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke Komisiji omogoča, da posodobi seznam izdelkov, za katere velja prepoved uničenja neprodanih izdelkov, in da izdelke, za katere velja prepoved, vključi v delovne načrte na podlagi uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke. **Za ta prvi delovni načrt na podlagi uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke Komisija ne namerava uporabiti te določbe.** To je prezgodaj, saj spoznanja, pridobljena z izvajanjem obveznega razkritja informacij o uničenju neprodanih potrošniških izdelkov (ki bodo podlaga za morebitne prepovedi v prihodnjih delovnih načrtih), še niso na voljo.

5. SKLEPNA UGOTOVITEV

Uredba o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke je bila sprejeta za izboljšanje okoljske trajnostnosti izdelkov, danih na trg EU, z zmanjšanjem skupnega ogljičnega in okoljskega odtisa izdelkov v njihovem življenjskem ciklu ter za omogočanje prostega pretoka trajnostnih izdelkov na notranjem trgu.

Ta delovni načrt je prvi pomemben korak k doseganju tega cilja. Vrednost letne prodaje novih končnih in vmesnih izdelkov, ki jih je treba letno zakonsko urejati, na trgu EU znaša več kot 1 bilijon EUR, pri čemer je vrednost letne prodaje izdelkov, povezanih z energijo⁽²⁹⁾, 600 milijard EUR, novih izdelkov s širšega področja uporabe uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke pa skoraj 500 milijard EUR⁽³⁰⁾. Predstavljajo tudi znaten delež vplivov potrošnje EU na okolje, in sicer približno 31 % vplivov podnebnih sprememb in 34 % porabe fosilnih virov (in drugih vplivov) košarice izdelkov, ki predstavljajo skupno potrošnjo v EU⁽³¹⁾. Varčevanje z energijo in drugimi viri, vključno z ukrepi za podaljšanje življenjske dobe izdelkov, bo zmanjšalo nepotrebne izdatke potrošnikov in prihranilo denar za druge namene.

Ta delovni načrt bo z določitvijo dovolj visoke in hkrati realistične ravni ambicij prispeval k dogovoru o čisti industriji in kompasu EU za konkurenčnost, v katerem je poudarjeno, da bi morali proizvodni sektorji uspešno združevati konkurenčnost s prehodom na nizkoogljično in trajnostno proizvodnjo. Deležnikom bo tudi omogočil, da se vključijo v postopek določanja pravil, pri čemer bo gradil na uspehu okvira za okoljsko primerno zasnovi in označevanje z energijskimi nalepkami.

⁽²⁹⁾ Glej poročilo o stanju obračunavanja učinka okoljsko primerne zasnove za leto 2024.

⁽³⁰⁾ Glej preglednico v oddelku 2.2.2. (vir: JRC <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC138903>).

⁽³¹⁾ Posodobljeno iz zgoraj navedenega poročila Skupnega raziskovalnega središča.